

Apel public: Nu dați uitării crimele din 7 aprilie 2009

De câți ani mai este nevoie pentru a înfăptui justiția în dosarul „7 aprilie 2009”?

An de an, apelurile societății civile și apărătorilor drepturilor omului privind „7 aprilie 2009” răsună în întreg spațiul mediatic. An de an, cerem ca autoritățile să tragă la răspundere toate persoanele responsabile de tragicele evenimente soldate cu sute de victime ale abuzului din partea poliției. Cu toate acestea, deja de 15 ani dosarul „7 aprilie 2009” este practic dat uitării de către autorități, perpetuând impunitatea și injustiția pentru victimele acestor evenimente tragice.

La data de 5 aprilie 2009 în Republica Moldova s-au desfășurat alegeri parlamentare, în urma cărora Partidul Comunist a venit la conducerea Parlamentului. La 6 aprilie 2009, mii de oameni s-au întrunit în fața clădirilor Parlamentului și Președinției RM pentru a protesta împotriva rezultatelor alegerilor parlamentare. Începând cu 7 aprilie 2009, în urma unei reacții abuzive a poliției, cel puțin 600 de persoane au fost reținute în mod arbitrar, multe dintre ele fiind maltratate, torturate și deținute în condiții inumane, fără apă și mâncare. Cel puțin patru persoane și-au pierdut viața în condiții suspecte.

Ilegalități comise în 7 aprilie 2009 constituie dovada faptului că autoritățile au eșuat în onorarea obligațiilor sale internaționale, prin faptul că au supus victimele relelor tratamente și torturii și prin faptul că toate persoanele vinovate în săvârșirea acestor crime nu au fost trase la răspundere până la ziua de astăzi. Această situație contribuie la perpetuarea impunității în privința acestor

ilegalități.

La 25 noiembrie 2021, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) a declarat că Procurorul general interimar, Dumitru Robu, a dispus reluarea urmăririi penale pe dosarul evenimentelor din 7 aprilie 2009, ceea ce presupunea că procurorii PCCOCS urmau să întreprindă acțiuni procesual penale pentru investigarea inclusiv a versiunii potrivit căreia anumite persoane erau implicate în deturnarea evenimentelor prin folosirea armelor de foc.^[1] Însă, în urma unor cereri de acces la informații de interes public emise de către Amnesty International Moldova în care am dorit să aflăm despre acțiunile întreprinse de PCCOCS și tragerea la răspundere a persoanelor responsabile de evenimentele din 7 aprilie 2009, nici un răspuns la întrebările adresate nu a fost oferit.

La rândul său, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a confirmat faptul că niciunul din dosarele în cadrul cărora acesta a investigat evenimentele din 7 aprilie 2009 nu a fost desecretizat, invocând motivul precum că acestea ar conține „informații privind tactica, metodele, rezultatele activității operative/speciale de investigații, precum și informații ce vizează efectivul, forțele, planurile, organizarea, finanțarea și asigurarea tehnico-materială a activității SIS [...și] date privind persoanele care au cooperat confidențial cu Serviciul.”

Organizațiile și persoanele semnatare consideră că faptele comise în cadrul evenimentelor din 7 aprilie 2009 trebuie calificate drept încălcări ale drepturilor omului, cel puțin a:

1. dreptului la integritate fizică și psihică;
2. dreptului la siguranță;
3. dreptului la un proces echitabil și remediu efectiv.

Astfel, organizațiile și persoanele semnatare solicită:

1. desecretizarea dosarelor ce țin de evenimentele din 7 aprilie 2009;

Conform art. 8 al Legii Nr. 245 din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat: „(1) *Nu se atribuie la secret de stat și nu pot fi secretizate informațiile privind:*

a) Faptele de încălcare a drepturilor și libertăților omului și ale cetățeanului; (...)

f) faptele de încălcare a legii de către autoritățile publice și persoanele cu funcții de răspundere din cadrul acestora”.

2. înlăturarea fenomenului impunității în acest dosar prin tragerea la răspundere penală a celor vinovați care în diverse moduri s-au eschivat de la urmărirea penală;

3. aplicarea în practică a principiului toleranței „zero” față de tortură;

4. întreprinderea măsurilor și instituirea mecanismelor eficiente pentru a asigura victimele torturii cu dreptul la o reabilitare multiaspectuală (în conformitate cu art. 14 al Comentariul General nr. 3 la Convenția ONU împotriva Torturii);

5. comunicarea adevărului asupra faptelor fiecărui caz, și garanții efective de non-repetiție.

7 aprilie 2024

Organizațiile și persoanele semnatare:

1. Amnesty International Moldova
2. RCTV Memoria
3. Evghenii Alexandrovici Goloșceapov, LL.M., membru al Grupului de criză din aprilie-mai 2009, apărător al drepturilor omului
4. O. Ambasada Drepturilor Omului (Human Rights Embassy)
5. Nadia Lefter, LL.M., membră a Grupului de criză din

aprilie-mai 2009

6. Stella Cotorcea, membră a Grupului de criză din aprilie-mai 2009
7. Veaceslav Balan, expert în drepturile omului, doctorand la Universitatea din Ottawa
8. O. HomoDiversus
9. Mihaela Ajder (Copoț), membră a Grupului de criză din aprilie-mai 2009
10. Promo-LEX